

CZWARTY ETAP WDRAŻANIA PAKTU UCZCIWOŚCI. PODSUMOWANIE. (1.07.2018 – 31.12.2018)

Postęp inwestycji i monitoringu

Fundacja im. Stefana Batorego, przy aktywnym współudziale konsultantów technicznych i prawnych, kontynuowała monitoring zamówienia objętego Paktem Uczciwości. Na bieżąco oceniali wydarzenia na kontrakcie i starali się przewidywać ich przyszłe skutki. Analizowana była korespondencja kontraktowa, zadawano pytania do stron kontraktu i próbowano rozwiewać wątpliwości. Ponadto przedstawiciele Fundacji brali udział, co najmniej raz w miesiącu, w naradach koordynacyjnych i radach budowy, organizowanych przez Inżyniera Kontraktu. O zidentyfikowanych problemach informowane było Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju oraz Centrum Unijnych Projektów Transportowych.

Fundacja otrzymuje z rozdzielnika korespondencję nt. kontraktu. Bardzo często zwracała się z prośbą do Zamawiającego, Inżyniera Kontraktu i Wykonawcy o udostępnienie również korespondencji uzupełniającej. Zespół monitorujący na bieżąco, podczas spotkań i regularnych webinarów, analizował potencjalne ryzyka dla prawidłowej realizacji kontraktu, w tym dla uznania kwalifikowalności wydatków z funduszy UE.

Od września na kontrakcie trwają roboty budowlane, mimo iż Wykonawca nie zdołał pozyskać w terminie wszystkich wymaganych pozwoleń na budowę. Według obecnej wersji harmonogramu rzeczowo-finansowego (zmieniany był już ośmiokrotnie) ma to nastąpić do lipca 2019 r. W związku z brakiem stosownych pozwoleń, roboty rozpoczęto w oparciu o inną procedurę, polegającą na ich zgłoszeniu do wojewody. Przepisy prawa wskazują, że dla wszystkich inwestycji budowlanych objętych oceną oddziaływania na środowisko niezbędne jest uzyskanie pozwolenia na budowę. Dotyczy to także monitorowanej inwestycji. Dla uzasadnienia swoich działań Wykonawca udostępnił Fundacji opinię kancelarii prawnej powołującą się na niejednoznaczne zapisy w dokumentacji przetargowej, która okazała się sprzeczna ze stanowiskiem Inżyniera Kontraktu. Wykonawca finalnie zobowiązał się przed Inżynierem i Zamawiającym, że pozyska niezbędne pozwolenia na budowę *ex post*. Etap „projektuj”, wbrew pierwotnemu harmonogramowi, nadal jednak pozostaje niezakończony.

W związku z zaistniałą sytuacją przedstawiciele Fundacji zaproponowali spotkanie z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju. Odbyło się ono 24 października 2018 r. Zasygnalizowano problem z przeciągającymi się procedurami, dotyczącymi wydania decyzji o ustalenie lokalizacji celu publicznego przez urząd wojewódzki, wpisanymi w proces pozyskiwania pozwoleń na budowę.

Ministerstwo zapowiedziało, że podejmie odpowiednie kroki w celu diagnozy skali zjawiska i na tej podstawie zadecyduje o ewentualnym wsparciu dla wojewodów, w nowej perspektywie finansowej, tj. od 2021 r.

Problemy z terminowym uzyskiwaniem pozwoleń na budowę oraz brakami kadrowymi w urzędach wojewódzkich Fundacja podniosła także w odrębnym piśmie do Ministra Inwestycji i Rozwoju z 15 listopada 2018 r. Zwrócono w nim uwagę, że to właśnie z wyżej wymienionych trudności może wynikać kontrowersyjna praktyka realizacji robót na zgłoszenie. Fundacja zasugerowała rozważenie zmiany prawa w tym zakresie. Pismo pozostało dotychczas bez odpowiedzi.

Równolegle, w listopadzie, Fundacja skierowała pisma do PKP PLK w sprawie najpoważniejszych, w tym momencie ryzyk dla zamówienia, związanych z (1) procedowaniem pięciu zmian zakresu robót i aneksu do kontraktu, (2) wpływem inicjowanych zmian na harmonogram realizacji inwestycji oraz (3) rozpoczęciem przez Wykonawcę robót na zgłoszenie. Odpowiedzi z wyjaśnieniami wpłynęły do Fundacji 4 grudnia i stały się przedmiotem dyskusji uczestników Paktu na spotkaniu kwartalnym 11 grudnia. Całość korespondencji dostępna jest na stronie www.paktuczciwosci.pl

Trwają prace nad raportem z monitoringu przetargu. Przedstawicielom Fundacji udało się dotychczas zrealizować wywiad z dwiema firmami zaangażowanymi w postępowanie. Większość nie była zainteresowana rozmową na temat przetargu.

Promocja i edukacja

W lipcu w Fundacji Batorego odbyło się seminarium „Etyka i prewencja nadużyć w zamówieniach publicznych”. Poruszane były głównie kwestie systemów *compliance* jako skutecznego narzędzia poprawiającego jakość zamówień publicznych. W wydarzeniu uczestniczyli przedstawiciele i przedstawicielki UOKiK, UZP, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii, Firmy Siemens oraz Kancelarii DZP, współorganizatorki seminarium. Spotkanie podzielone było na dwie części: panel dyskusyjny oraz trzy różne, równoległe warsztaty. Wzięło w nim udział około czterdziestu osób ([Relacja ze spotkania](#)).

W październiku 2018 r. w Częstochowie uczestnicy Paktu spotkali się z mieszkańcami regionu. Zaproszeni zostali mieszkańcy oraz przedstawiciele władz oraz radni z Częstochowy oraz miejscowości, przez które przebiega monitorowana inwestycja. Październikowy termin został wybrany ze względu na toczącą się kampanię przed wyborami samorządowymi. Organizatorzy liczyli na zwiększone zainteresowanie ze strony kandydatów i radnych, ważną dla miasta inwestycją. Spotkanie promowane było za pośrednictwem mediów społecznościowych (Twitter,

Facebook, LinkedIn). Ukazały się również informacje w lokalnych portalach informacyjnych. W tygodniu poprzedzającym wydarzenie, w Częstochowie na słupach oraz w komunikacji miejskiej, zostały również rozwieszone plakaty informacyjne. Ostatecznie, mimo intensywnych działań komunikacyjnych, na spotkaniu w Muzeum Częstochowskim zjawili się kilku mieszkańców. Przedstawiciele Fundacji opowiedzieli o celach prowadzonego monitoringu, zachęcając do obywatelskiej aktywności i włączenia się w proces obserwacji w terenie. Z kolei Wykonawca i Zamawiający omówili bieżący stan inwestycji i harmonogram prac budowlanych, przybliżając możliwe utrudnienia dla mieszkańców.

W listopadzie w Brukseli przedstawiciele Zamawiającego, Wykonawcy oraz Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju wzięli udział w spotkaniu europejskich partnerów. Przedstawili oni m.in. problem wzrostu cen na polskim rynku kolejowym jako temat, któremu poświęcona była część działań monitorujących inwestycję. Dla celów spotkania przygotowany został plakat o polskim pilotażu Paktu Uczciwości, przetłumaczony następnie na język polski i upubliczniony na stronie projektu.

Pierwsze wnioski z monitoringu zostały zaprezentowane opinii publicznej w artykule Grzegorza Makowskiego i Marcina Waszaka w dwumiesięczniku „Zamawiający. Zamówienia publiczne w praktyce”.

Informacje o przebiegu pilotażu, relacje i notatki ze wszystkich spotkań, a także korespondencja między Fundacją a stronami Paktu są na bieżąco publikowane na paktuczciwosci.pl.